

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Kavafisz-átiratok

ÖRÖKKÉVALÓSÁG

Nemeslelkű, szelíd uralkodó volt Ardzsuna, India
bölcs fejedelme: lenézte a vérontást, megvetette
az öldöklést s a mézárulás vakult művészetét. Sosem szállt
harcba, nem viselt hadat soha. Mígnem a háború könnyörtelen
istene nem tűrhette tovább, hogy kiürültek, rendre kihaltak
templomai, s rommá hűlt, ridegült a sok oltár: áldozatoknak,
hálaadó füstnek rég nyoma sincs, se híre, se hamva... És akkor
az isten szörnyű haragra lobbant, s mint a futótűz, törve-zúzva zúdult
rá a királyi díszpalotára, dühöngőn rontva a trónterembe.
Ardzsuna rettent, sápadt hangon esdett: „Dicső, hatalmas istenség,
bocsáss meg, én gyilkolni nem tudok, én képtelen vagyok kioltani,
elvenni bármely ember kedves életét.” S a büszke, égi látomás
becsmérlőn vágta vissza: „Talán jobbnak, különbnek, tán igazabbnak
tartod nálamnál is magad? Hiú szavakkal többé ne áltasd magadat!
Egyetlen élet sem vehető el. Tudjad ezentúl, tudd valahára:
senki sem született soha még, soha senki se hal meg.”

(1895. november)

KÁLDEAI TÁBLAKÉP

Rég, mielőtt még Éa, az Isten, megalkotta volna az embert, a föld
tele volt a végtelenség végtelen testű urának, Apszunak,
és a nyirkos mélységek szörnyetegeket ellő úrnőjének, Tiamátnak,
az őspanyának, iszonyú fajzataival, a káosz förtelmes ivadékaival.
Minden kezdetek kezdetén léteztek még a lótestűek meg a madártestű
harcosok, szárnyas oroszlándémonok, s rengetegen voltak
az emberi alkatú, vad, hollófejű lények, s az elrettentő óriásbikák
nemzetségéből származók, akik szakállas emberfőt viseltek.

Sárkányok, kígyók, emberskorpiók nyüzsögtek szét a borzalmas sötétben,
és éjjel-nappal csak veszett kutyák ugattak ott, félelmetes
haraggal, és halfarkukat csóválván vonszolták négy testüket. – De a jó
Éa s a többi isten megsemmisítette mindeme szörnyű teremtményeket,
még mielőtt a legelső embert behelyezte volna az Édenkert gyönyörűségébe.
(Ahonnan, jaj, milyen aljasan, szánalmasan mélyre bukott már.)

(1896. október)

THEOPHILOSZ PALAIOLOGOSZ

Beköszöntött az utolsó esztendő. Eljött
az utolsó görög császár ideje is... De jaj,
színe előtt, füle hallatára mennyire búsak,
s mind szomorúbb dolgokról szólnak a szájak!
A kapkodásban, végső zűrzavarban, reménytelen,
keserves fájdalomában így kiált föl a harcoló
nagyúr, Theophilosz Palaiologosz:
„Meghalnék inkább, mintsem így enélkül élnem!”

Ó, Theophilosz Palaiologosz, fenséges nagyuram,
ó, mennyi kimerült vágy s bánatvert szenvedés,
ó, fajtánk mennyi fáradt, sóvárgó csüggedése
(sok igazságtalanság s üldöztetés a sorsunk)
csillámlott amaz öt, tragikus szavadban!

(1903. március)